DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 20 maj 2010 *

I mål C-583/08 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i domstolens stadga, som ingavs den 22 december 2008,

Christos Gogos, tjänsteman vid Europeiska kommissionen, Waterloo (Belgien), företrädd av N. Korogiannakis och P. Katsimani, dikigoroi,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av J. Currall, i egenskap av ombud, biträdd av P.I. Anestis, dikigoros, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

meddelar

* Rättegångsspråk: grekiska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Tizzano samt domarna E. Levits, A. Borg Barthet (referent), J.-J. Kasel och M. Safjan,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 28 januari 2010,

och efter att den 4 mars 2010 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Christos Gogos har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt den 15 oktober 2008 i mål T-66/04, Gogos mot kommissionen (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade förstainstansrätten klagandens talan om ogiltigförklaring av det beslut som fattats av Europeiska gemenskapernas kommission om att placera honom i lönegrad A7, löneklass 3 (nedan kallat placeringsbeslutet), och av beslutet av den 24 november 2003 om avslag på det klagomål avseende placeringsbeslutet

som klaganden inkommit med till tillsättningsmyndigheten (nedan kallat beslutet angående klagomålet).

Tillämpliga bestämmelser

2 I artikel 31 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna, i deras lydelse vid tidpunkten för omständigheterna som gett upphov till förevarande mål (nedan kallade tjänsteföreskrifterna), anges följande:

”1. De sökande … skall tillsättas enligt följande:

— Tjänstemän i kategori A …: i den första lönegraden i sin kategori …

2. Tillsättningsmyndigheten får dock göra undantag från … bestämmelserna [i punkt 1] inom följande begränsningar:

…

b) I fråga om andra lönegrader [än lönegraderna A 1, A 2, A 3 och LA 3]:

— för upp till en tredjedel av tillsättningarna när det gäller tjänster som blivit lediga,

— för upp till hälften av tillsättningarna när det gäller nyinrättade tjänster

…”

3 I första och andra styckena i artikel 32 angavs följande:

”Tjänstemannen skall placeras i den första löneklassen i lönegraden.

Tillsättningsmyndigheten kan emellertid med hänsyn till den berördes utbildning och särskilda yrkeserfarenhet tillgodoräkna honom extra tjänstetid inom lönegraden. Denna extra tjänstetid får dock inte överskrida 72 månader i lönegraderna A 1–A 4, LA 3 och LA 4 och 48 månader i övriga lönegrader.”

4 I artikel 45.2 i tjänsteföreskrifterna angavs följande:

”En tjänsteman får flyttas från en tjänstegrupp till en annan eller befordras från en kategori till en annan endast på grundval av uttagningsprov.”

5 I artikel 46 första stycket i tjänsteföreskrifterna angavs följande:

”En tjänsteman som tillsatts på en tjänst i en högre lönegrad skall i sin nya lönegrad tillgodoräknas den tjänstgöringstid som motsvarar den nominella löneklass som är lika med eller närmast över den nominella löneklass han uppnått i sin förra lönegrad, samt den ökning som sker vartannat år i hans nya lönegrad.”

6 Artikel 91.1 i tjänsteföreskrifterna hade följande lydelse:

”Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan gemenskaperna och varje person som omfattas av dessa tjänsteföreskrifter vad gäller lagligheten av en åtgärd som går en tjänsteman emot enligt artikel 90.2. I tvister av ekonomisk art skall domstolen ha oinskränkt behörighet.[*]” [* I artikel 91 i den svenska språkversionen av de tjänsteföreskrifter som trädde i kraft den 1 maj 2004 ersattes ordet ”oinskränkt” med ordet ”obegränsad”. Nedan kommer därför begreppet ”obegränsad behörighet” att användas. Övers. anm.]

Bakgrund till tvisten

7 Bakgrunden till tvisten har i den överklagade domen beskrivits på följande sätt:

”4 Christos Gogos har varit anställd vid Europeiska gemenskaperna sedan år 1981, och kommissionen tillsatte honom den 1 oktober 1986 som tjänsteman med lönegrad B 5, löneklass 1.

5 År 1997 deltog [Christos Gogos] i det interna uttagningsprovet COM/A/17/96 för uppflyttning från kategori B till kategori A, för tjänster i lönegraderna A 7/A 6. Under rubriken ’Villkor för tillträde till uttagningsprovet’ förklarades att de som fick delta i provet var tjänstemän och tillfälligt anställda med lönegrad i kategori B som hade minst sju års tjänstgöringstid i denna kategori. Under rubriken ’Villkor för anställning’ angavs att godkända sökande i regel skulle placeras i begynnelselönegraden i tjänsteklassen.

6 Genom skrivelse av den 15 december 1997 underrättade ordföranden i uttagningskommittén [Christos Gogos] om beslutet att inte uppföra honom på listan över godkända sökande på grund av att hans resultat på det muntliga provet var 24 poäng av 50 möjliga, och det krävdes 25 poäng för att bli godkänd.

7 Efter att [Christos Gogos] väckt talan mot detta beslut vid förstainstansrätten, ogiltigförklarade förstainstansrätten uttagningskommitténs beslut genom dom av den 23 mars 2000 i mål T-95/98, Gogos mot kommissionen (REGP 2000, s. I-A-51 och II-219). Förstainstansrättens motivering var bland annat att uttagningskommittén inte hade kunnat säkerställa att alla sökande behandlades lika vid det muntliga prov som ingick i det omstridda uttagningsprovet.

8 Kommissionen kallade därför [Christos Gogos] till ett nytt muntligt prov den 25 september 2000. Efter att [Christos Gogos] hade blivit underkänd på detta prov väckte han en ny talan vid förstainstansrätten, som registrerades under målnumret T-97/01. Till följd av en förlikning som parterna träffade förband sig kommissionen att göra ett undantag avseende [Christos Gogos] och förlänga uttagningsförfarandet COM/A/17/96 särskilt för honom (se förstainstansrättens beslut av den 21 oktober 2002 i mål T-97/01, Gogos mot kommissionen, ej publicerat i rättsfallssamlingen). Christos Gogos deltog därefter i ett tredje muntligt prov, vilket ägde rum den 8 november 2002.

9 Genom skrivelse av den 15 november 2002 underrättade kommissionen [Christos Gogos] om att han hade klarat detta prov och att hans namn hade uppförts på listan över godkända sökande för uttagningsprovet COM/A/17/96.

10 [Christos Gogos] blev därefter tillsatt som tjänsteman med verkan från den 1 april 2003. Han skulle tjänstgöra på generaldirektoratet för regionalpolitik, det vill säga samma generaldirektorat på vilket han hade arbetat sedan han tillsattes som tjänsteman i kategori B år 1986.

11 Den 31 mars 2003 underrättades [Christos Gogos] om tillsättningsmyndighetens beslut … att placera honom i lönegrad A 7, löneklass 3, med verkan från den 1 april 2003. …

12 Den 30 juni 2003 inkom [Christos Gogos] med ett klagomål i enlighet med artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna avseende [placerings]beslutet. Till stöd för sitt klagomål åberopade han att kommissionen åsidosatt artiklarna 31 och 45 i tjänsteföreskrifterna, artikel 233 EG, likabehandlingsprincipen och den förlikning som träffats mellan parterna inom ramen för mål T-97/01. Han gjorde gällande att hans godkända resultat i uttagningsprovet i fråga borde räknas från tidpunkten för det första muntliga provet, det vill säga den 15 december 1997, eftersom uttagningsförfarandet hade återupptagits för hans skull. [Christos Gogos] gjorde vidare gällande att med beaktande av att han har arbetslivserfarenhet som är relevant för en ganska ovanlig yrkesprofil borde han ha placerats i lönegrad A 6 med verkan från och med den 1 januari 2002, detta eftersom några av dem som blivit

godkända på det interna uttagningsprovet COM/A/17/96 blivit befordrade till lönegrad A 6 redan den 1 januari 2001 och det stora flertalet av dem som blivit godkända på provet hade uppnått denna lönegrad år 2003.

13 Detta klagomål avslogs genom tillsättningsmyndighetens beslut av den 24 november 2003 … . I detta beslut angavs att artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna inte är tillämplig i förevarande fall, eftersom denna bestämmelse endast gäller nya tjänstemän. Den kan således inte tillämpas på [Christos Gogos], som redan var tjänsteman i kategori B. Under alla omständigheter är hans kvalifikationer på intet sätt exceptionella med beaktande av de fem kriterier som används för att bedöma alla tjänstemän när de tillträder tjänsten (nämligen vilken universitetsutbildning personen har, hur lång arbetslivserfarenhet personen har, hur kvalificerad denna arbetslivserfarenhet är, hur relevant denna arbetslivserfarenhet är för den aktuella befattningen och hur ovanlig denna yrkesprofil är på arbetsmarknaden). Tillsättningsmyndigheten fann tvärtom att beräkningen av [Christos Gogos] lönegrad och löneklass gjorts på ett korrekt sätt i enlighet med artikel 46 i tjänsteföreskrifterna."

Förfarandet i förstainstansrätten och den överklagade domen

8 Christos Gogos väckte talan om ogiltigförklaring av placeringsbeslutet och beslutet angående klagomålet genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 18 februari 2004. Christos Gogos yrkade även att kommissionen skulle förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna och alternativt att vardera parten skulle förpliktas att bära sina rättegångskostnader.

9 Till stöd för sin talan åberopade klaganden i första hand att artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna hade åsidosatts. Han gjorde vidare gällande att tillsättningsmyndigheten genom att inte tillämpa denna bestämmelse avseende honom även hade åsidosatt artikel 233 EG liksom principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed och principen om möjligheten att göra karriär.

10 Förstainstansrätten fann inledningsvis i punkt 30 i den överklagade domen att även om artiklarna 45.2, 31.1 och 31.2 i tjänsteföreskrifterna enligt en bokstavstolkning inte utgör hinder för att en tjänsteman med tillämpning av nämnda artikel 31.2 placeras i den högre lönegraden inom tjänsteklassen efter att ha klarat ett internt uttagningsprov för att flyttas upp till en högre kategori, så motsägs detta av systematiken i och syftet med dessa bestämmelser. Förstainstansrätten drog av detta slutsatsen, i punkt 35 i samma dom, att den sistnämnda bestämmelsen inte var tillämplig på klagandens situation.

11 Förstainstansrätten fann därefter i punkt 36 i den överklagade domen att även om nämnda bestämmelse var tillämplig i detta fall, skulle denna inte medföra en rätt för klaganden att bli placerad i lönegrad A 6. I punkt 41 i samma dom fann förstainstansrätten nämligen att kommissionen har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning inom ramen för artikel 31 i tjänsteföreskrifterna, både vad gäller att bedöma huruvida den tjänst som ska tillsättas kräver att en särskilt kvalificerad tjänsteman anställs eller huruvida den senare besitter exceptionella kvalifikationer och för att avgöra vilka följder dessa bedömningar ska få. Förstainstansrätten slöt sig av detta, i punkt 42 i den överklagade domen, till att den inte kunde ersätta den bedömning som gjorts av tillsättningsmyndigheten med sin egen och måste begränsa sig till att kontrollera att inte väsentliga formföreskrifter åsidosatts, att inte tillsättningsmyndigheten baserat sitt beslut på oriktiga eller ofullständiga faktiska omständigheter och att myndigheten inte genom beslutet gjort sig skyldig till maktmissbruk eller gjort en uppenbart oriktig bedömning eller inte tillräckligt motiverat sitt beslut.

12 Efter att ha konstaterat att klaganden inte åberopat någon omständighet som tydde på att något av de fel som nämns i punkten ovan var för handen, fann förstainstansrätten i punkt 44 i den överklagade domen att de oegentligheter som klaganden hävdat att kommissionen begått i samband med hans anställning inte är av sådan natur att de kan påverka själva lagligheten av det placeringsbeslut som han klagat på, detta oavsett om det rör sig om ett åsidosättande av artikel 233 EG eller av principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed eller principen om möjligheten att göra karriär.

13 Förstainstansrätten fann vidare i punkt 45 i den överklagade domen att bedömningen av i vilken utsträckning en nyrekryterad tjänstemans kvalifikationer är exceptionella inte låter sig göras abstrakt, utan måste ske med beaktande av den befattning som personen har rekryterats till. Denna bedömning är därför av sådan natur att den ska göras från fall till fall, varför klaganden inte med framgång kan åberopa att principen om likabehandling har åsidosatts.

14 I punkt 47 i den överklagade domen fann förstainstansrätten följande. Förvisso kan genomförandet av ett nytt muntligt prov för klaganden ha lett till att den tidpunkt som han kunde flyttas över till kategori A blev senarelagd, liksom den tidpunkt då han uppnår den minsta tjänstgöringstid på två år i lönegrad A 7 som krävs för att kunna bli befordrad till lönegrad A 6 i enlighet med artikel 45 i tjänsteföreskrifterna, eftersom han möjligen blivit berövad en chans att bli anställd vid ett tidigare tillfälle i kategori A och därmed kunna omfattas av därpå följande befordringsförfaranden. Dock har klaganden inte vid förstainstansrätten yrkat någon ekonomisk ersättning avseende detta.

15 Förstainstansrätten konstaterade att kommissionens beteende hade haft inverkan på att tvisten uppstått, då detta beteende gjort det nödvändigt att anordna tre muntliga prov för klaganden. Förstainstansrätten förpliktade därför med stöd av artikel 87.3 i rättegångsreglerna kommissionen att bära sina rättegångskostnader och ersätta klagandens rättegångskostnader.

Parternas yrkanden

16 Klaganden har yrkat att domstolen ska

— upphäva den överklagade domen,

— ogiltigförklara placeringsbeslutet och beslutet angående klagomålet;

— utöva sin obegränsade behörighet och tillerkänna honom ett skadestånd om 538 121,79 euro som ersättning för ekonomisk skada som han lidit till följd av kommissionens rättsstridiga handlande i placeringsbeslutet – en skada som har förvärrats genom reformen av tjänsteföreskrifterna och som har verkningar under hela hans liv,

— tillerkänna honom skadestånd på 50 000 euro för den långa tid som förflöt innan domen i första instans meddelades, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna, såväl i målet vid förstainstansrätten som i förevarande mål.

17 Kommissionen har yrkat att såväl överklagandet som yrkandet om ersättning för den utdragna handläggningstiden ska ogillas och att klaganden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Överklagandet

18 Klaganden har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande. Den första är att den överklagade domen är bristfälligt motiverad och den andra att förstainstansrätten gjorde sig skyldig till en felaktig rättstillämpning när den avstod från att utöva sin obegränsade behörighet att ex officio tillerkänna klaganden ersättning för skadan på hans karriär. Klaganden har även yrkat skadestånd för det utdragna förfarandet i förstainstansrätten.

Den första grunden

Parternas argument

19 Klaganden har som första grund gjort gällande att förstainstansrätten underlåtit att pröva fem av hans sex grunder för ogiltigförklaring och därmed inte i tillräcklig utsträckning motiverat sitt beslut att ogilla hans talan avseende såväl placeringsbeslutet som beslutet angående klagomålet.

20 Klaganden har särskilt kritiserat förstainstansrätten för att den utan motivering och utifrån ett helt godtyckligt resonemang fann att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg ogiltighetsgrunderna att kommissionen hade åsidosatt artikel 233 EG, principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed och principen om möjligheten att göra karriär.

21 Vidare har klaganden gjort gällande att förstainstansrätten var skyldig att självständigt pröva huruvida principen om likabehandling hade åsidosatts, utan att först kontrollera huruvida villkoren i artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna var uppfyllda.

22 Kommissionen har hävdat att överklagandet såvitt avser denna grund inte kan prövas i sak. Enligt kommissionen anförde Christos Gogos bara en enda ogiltighetsgrund i första instans, då han endast gjorde gällande att artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna hade åsidosatts. De övriga bestämmelser och rättsprinciper som Chrisos Gogos räknade upp var bara accessoriska i förhållande till den enda ogiltighetsgrunden. När klaganden nu i detta mål om överklagande försöker kvalificera dessa kompletterande argument som självständiga ogiltighetsgrunder, har han i själva verket åberopat nya grunder.

Domstolens bedömning

— Upptagande till sakprövning

23 Domstolen erinrar inledningsvis om att såsom framgår av artikel 42.2 första stycket i rättegångsreglerna jämförd med artikel 118 i rättegångsreglerna får nya grunder inte åberopas i mål om överklagande.

24 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 33 i sitt förslag till avgörande syftar dock dessa bestämmelser till att förhindra, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 113.2 i rättegångsreglerna, att överklagandet avser en annan sak än den som varit föremål för talan vid tribunalen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkterna 57–59, av den 28 juni 2005 i de förenade målen C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P och C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen, REG 2005, s. I-5425, punkt 165, av den 18 januari 2007 i mål C-229/05 P, PKK och KNK mot rådet, REG 2007, s. I-439, punkt 66, och av den 2 april 2009 i mål C-202/07 P, France Télécom mot kommissionen, REG 2009, s. I-2369, punkt 60).

25 Domstolen konstaterar att i förevarande fall har, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 34 i sitt förslag till avgörande, Christos Gogos ägnat en stor del av sin ansökan till förstainstansrätten åt artikel 233 EG samt principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed och principen om möjligheten att göra karriär.

26 Christos Gogos har i sitt överklagande kritiserat förstainstansrätten för att den i den överklagade domen inte i tillräcklig utsträckning har beaktat väsentliga delar av de argument som han anförde i första instans, och han har yrkat att domstolen ska pröva

huruvida förstainstansrätten prövade åberopade omständigheter på ett sätt som uppfyller de rättsliga kraven på motivering av en dom.

27 Domstolen finner att den första grunden för överklagandet därmed inte kan anses leda till att en mer omfattande tvist anhängiggörs vid domstolen än den som förstainstansrätten har haft att pröva.

28 Överklagandet ska därmed prövas i sak såvitt avser den första grunden.

— Prövning i sak

29 Att hävda att förstainstansrätten inte har behandlat en grund som åberopats i första instans är detsamma som att hävda att förstainstansrätten har åsidosatt den motiveringsskyldighet som följer av artikel 36 i stadgan för Europeiska unionens domstol, vilken är tillämplig avseende Europeiska unionens tribunal enligt artikel 53 första stycket i stadgan, och artikel 81 i tribunalens rättegångsregler (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 oktober 1991 i mål C-283/90 P, Vidrányi mot kommissionen, REG 1991, s. I-4339, punkt 29, och av den 11 september 2003 i mål C-197/99 P, Belgien mot kommissionen, REG 2003, s. I-8461, punkt 80 jämförd med punkt 83).

30 Det följer av fast rättspraxis att motiveringsskyldigheten inte innebär att tribunalen är skyldig att lämna en uttömmande redogörelse för vart och ett av de resonemang som parterna i målet fört. Tribunalens motivering kan således vara underförstådd under förutsättning att den ger de berörda personerna möjlighet att få reda på skälen till varför tribunalen inte ansåg att det fanns fog för deras argument och under förutsättning att domstolen kan få tillräckligt underlag för att utöva sin kontroll (se bland annat dom av den 9 oktober 2008 i mål C-16/07 P, Chetcuti mot kommissionen,

REG 2008, s. I-7469, punkt 87, och av den 16 juli 2009 i mål C-440/07 P, kommissionen mot Schneider Electric, REG 2009, s. I-6413, punkt 135).

31 I förevarande mål framgår det klart av den överklagade domen att förstainstansrätten har besvarat klagandens argument om att kommissionen genom att inte tillämpa artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna i hans fall hade åsidosatt artikel 233 EG, principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed och principen om möjligheten att göra karriär.

32 Först fann förstainstansrätten att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg invändningen avseende ett åsidosättande av artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna. I konsekvens därav fann den därefter i punkt 44 i den överklagade domen att ”de oegentligheter som klaganden hävdat att kommissionen begått i samband med hans anställning inte är av sådan natur att de kan påverka själva lagligheten av det lönegradsplaceringsbeslut som han klagat på, detta oavsett om det rör sig om ett åsidosättande av artikel 233 EG eller av principen om likabehandling, skälighetsprincipen, principen om god förvaltningssed eller principen om möjligheten att göra karriär”.

33 Det framgår således av domskälen i den överklagade domen att förstainstansrätten fann att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg dessa invändningar av samma skäl som den fann att talan inte kunde vinna bifall såvitt avsåg grunden avseende ett åsidosättande av artikel 31.2 i tjänsteföreskrifterna.

34 Vad gäller klagandens argument att förstainstansrätten var skyldig att självständigt pröva principen om likabehandling, konstaterar domstolen att förstainstansrätten i punkterna 45 och 46 i den överklagade domen tydligt förklarat varför den funnit att denna princip inte utgör skäl för att placera klaganden i den högre lönegraden.

35 Att förstainstansrätten i själva sakfrågan kommit fram till en annan slutsats än klaganden innebär inte i sig att den överklagade domen har en bristande motivering (dom av den 7 juni 2007 i mål C-362/05 P, Wunenburger mot kommissionen, REG 2007, s. I-4333, punkt 80).

36 Domstolen finner mot bakgrund av ovanstående att motiveringen till den överklagade domen i tillräcklig utsträckning gör det möjligt att förstå skälen till varför förstainstansrätten ogillade talan såvitt avser de invändningar som klaganden anfört i första instans.

37 Överklagandet ska således ogillas såvitt avser klagandens första grund.

Den andra grunden

Parternas argument

38 Klaganden har som andra grund anfört att förstainstansrätten inte har utövat den obegränsade behörighet som den har i tvister av ekonomisk art och ex officio tillerkänt honom ett skadestånd.

39 Klaganden har särskilt bestritt punkt 47 i den överklagade domen. I denna punkt fann förstainstansrätten sammanfattningsvis att även om genomförandet av ett nytt muntligt prov för klaganden har kunnat leda till att han gick miste om en möjlighet att tidigare bli anställd i lönegrad A, och därmed tidigare bli befordrad inom denna

lönegrad, så hade klaganden inte i förstainstansrätten yrkat någon ekonomisk ersättning avseende detta.

40 Kommissionen har anfört att överklagandet ska avvisas såvitt avser denna grund, eftersom grunden åberopats för första gången i överklagandet. Kommissionen har tillagt att under alla omständigheter fanns det i förevarande fall inget skäl att bevilja klaganden skadestånd och således fanns det ingen anledning för förstainstansrätten att utöva den obegränsade behörighet som den har i tvister av ekonomisk art.

Domstolens bedömning

— Upptagande till sakprövning

41 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 50 i sitt förslag till avgörande är frågan huruvida förstainstansrätten var skyldig att ex officio tillerkänna klaganden ekonomisk ersättning en rättsfråga som kan bli föremål för ett överklagande. Det kan därvid inte krävas att klaganden ska ha begärt skadestånd i första instans för att denna fråga ska kunna prövas i sak.

42 Genom ett sådant påstående kritiserar klaganden förstainstansrätten för att ha missbedömt omfattningen av sin behörighet. Detta påstående är till sin själva natur sådant

att det inte kan åberopas i första instans. Domstolen avslår därför kommissionens invändning om rättegångshinder.

43 Överklagandet såvitt avser sökandens andra grund ska därmed prövas i sak.

— Prövning i sak

44 Enligt fast rättspraxis ger artikel 91.1 andra meningen i tjänsteföreskrifterna förstainstansrätten obegränsad behörighet i tvister av ekonomisk art och den kan inom ramen för denna behörighet om nödvändigt ex officio förplikta svaranden att betala ersättning för den skada denne vållat. Förstainstansrätten kan i det fallet värdera skadan utifrån rätt och billighet (*ex aequo et bono*), med hänsyn tagen till samtliga omständigheter i målet (se bland annat dom av den 5 juni 1980 i mål 24/79, Oberthür mot kommissionen, REG 1980, s. 1743, punkt 14, av den 27 oktober 1987 i de förenade målen 176/86 och 177/86, Houyoux och Guery mot kommissionen, REG 1987, s. 4333, punkt 16, av den 17 april 1997 i mål C-90/95 P, de Compte mot parlamentet, REG 1997, s. I-1999, punkt 45, och av den 21 februari 2008 i mål C-348/06 P, kommissionen mot Girardot, REG 2008, s. I-833, punkt 58).

45 Begreppet ”tvister av ekonomisk art” i den mening som avses i ovannämnda bestämmelse omfattar särskilt mål om skadestånd i vilka anställda har väckt talan mot en institution, liksom även alla mål i vilka anställda har framställt yrkanden om att en institution ska betala ut ett belopp till den anställde som denne anser sig ha rätt till enligt tjänsteföreskrifterna eller någon annan rättsakt som reglerar anställningsförhållandet (se dom av den 18 december 2007 i mål C-135/06 P, Weißenfels mot parlamentet, REG 2007, s. I-12041, punkt 65).

46 Enligt domstolens praxis kan en tvist av ekonomisk art i den mening som avses i artikel 91.1 i tjänsteföreskrifterna även anses utgöras av en talan som väckts av en tjänsteman med yrkande om att ett beslut som påverkat hans ställning som tjänsteman ska ogiltigförklaras (se domen i det ovannämnda målet Oberthür mot kommissionen, punkt 14, och domen i de ovannämnda förenade målen Houyoux och Guery mot kommissionen, punkt 16 jämförd med punkt 1).

47 Domstolen har sedan tidigare funnit att en tjänstemans talan där han yrkar att rätten ska pröva huruvida hans placering i en viss lönegrad är rättsenlig är en tvist av ekonomisk art (dom av den 8 juli 1965 i mål 83/63, Krawczynski mot kommissionen, REG 1965, s. 773 och s. 786). Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, bygger denna slutsats på tanken att tillsättningsmyndighetens beslut om en tjänstemans lönegradsplacering även får direkta konsekvenser för hans ekonomiska rättigheter, i synnerhet storleken på vederbörandes lön enligt tjänsteföreskrifterna, utöver de konsekvenser det får för den berörda personens karriär och hans ställning i myndighetshierarkin.

48 Den talan som Christos Gogos väckte i första instans var följaktligen av ekonomisk art i den mening som avses i artikel 91.1 i tjänsteföreskrifterna. Förstainstansrätten hade därmed obegränsad behörighet i förevarande fall.

49 Den obegränsade behörighet som unionsdomstolen ges genom artikel 91.1 i tjänsteföreskrifterna innebär att rätten ska avgöra de tvister som den har att pröva fullständigt (domen i det ovannämnda målet Weißenfels mot parlamentet, punkt 67, och dom av den 17 december 2009 i mål C-197/09 RX-II, omprövning av domen i målet M mot EMEA, REG 2009, s. I-12033, punkt 56).

50 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 66 i sitt förslag till avgörande är syftet med denna behörighet i första hand att göra det möjligt för unionsdomstolen att säkerställa att dess domar om ogiltigförklaring i personalmål får verkan i praktiken.

Om det inte är tillräckligt att ogiltigförklara tillsättningsmyndighetens felaktiga beslut för att tillvarata tjänstemannens rättigheter eller säkerställa vederbörandes intressen på ett verkningsfullt sätt, kan således unionsdomstolen tilldöma honom skadestånd ex officio.

51 Det är förvisso riktigt att förstainstansrätten i förevarande fall har funnit att placeringsbeslutet och beslutet angående klagomålet på intet sätt inneburit att kommissionen har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning. Domstolen erinrar emellertid om att, såsom påpekats i punkt 44 i denna dom, den obegränsade behörigheten också medför att unionsdomstolen, även i fall då den inte ogiltigförklarar det angripna beslutet, ex officio kan ålägga svaranden att ersätta den skada som orsakats av svarandens fel i tjänsten.

52 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 68 och 75 i sitt förslag till avgörande kan det dock konstateras att det i förevarande fall inte är placeringsbeslutet eller beslutet angående klagomålet som har orsakat den skada som Christos Gogos åsamkats vad gäller hans lön och karriär. Denna skada har i stället orsakats av att kommissionen gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i samband med uttagningsförfarandet, och det är fel som Christos Gogos inte har åberopat i detta mål.

53 Under dessa förhållanden hade förstainstansrätten fog för att inte utöva sin obegränsade behörighet, varför överklagandet ska ogillas även såvitt avser den andra grunden.

Yrkandet om skadestånd för den utdragna handläggningstiden vid förstainstansrätten

Parternas argument

54 Klaganden har yrkat att domstolen ska tillerkänna honom 50 000 euro i skadestånd för den utdragna handläggningstiden vid förstainstansrätten.

55 Kommissionen har hävdat att detta utgör ett nytt yrkande som för första gången framställdes i samband med överklagandet varför det ska avvisas. Kommissionen har tillagt att yrkandet under alla omständigheter är uppenbart ogrundat.

Domstolens bedömning

56 Domstolen erinrar i detta sammanhang om att den omständigheten att förstainstansrätten inte meddelat dom inom skälig tid, i den mån det antas att detta kan visas, förvisso kan medföra krav på ersättning inom ramen för en talan mot Europeiska unionen enligt artikel 268 FEUF jämförd med artikel 340 andra stycket FEUF (dom av den 16 juli 2009 i mål C-385/07 P, Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland mot kommissionen, REG 2009, s. I-6155, punkt 195). I artikel 113.1 i domstolens rättegångsregler föreskrivs dock att klagandens yrkanden i ett överklagande ska avse upphävandet, helt eller delvis, av tribunalens avgörande och, i förekommande fall, att de yrkanden som framställts i första instans ska bifallas helt eller delvis (dom av den

9 september 2008 i de förenade målen C-120/06 P och C-121/06 P, FIAMM m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 2008, s. I-6513, punkt 205).

57 När det inte finns något som tyder på att handläggningstiden inverkat på utgången i målet kan således en grund avseende den omständigheten att handläggningstiden vid förstainstansrätten inte är förenlig med kravet att talan ska prövas inom skälig tid som huvudregel inte leda till att förstainstansrättens dom upphävs. Ett överklagande ska således avvisas i den del det avser en sådan grund (domen i de ovannämnda förenade målen FIAMM m.fl. mot rådet och kommissionen, punkterna 203 och 211).

58 Christos Gogos har dock inte hävdat att den utdragna handläggningstiden skulle ha inverkat på utgången i målet vid förstainstansrätten och har inte heller yrkat att den överklagade domen ska upphävas på denna grund.

59 Under dessa förhållanden avvisar domstolen det yrkande om skadestånd som klaganden framställt i samband med detta överklagande.

60 Av vad som anförts ovan följer att överklagandet ska ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

61 Enligt artikel 69.2 första stycket i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 i dessa regler ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

62 Enligt artikel 122 andra stycket andra strecksatsen i rättegångsreglerna kan dock domstolen, i mål där en tjänsteman eller annan institutionsanställd har överklagat, förplikta parterna att dela rättegångskostnaderna när så anses skäligt.

63 Mot bakgrund av omständigheterna i målet ska, med tillämpning av denna bestämmelse, vardera parten bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Christos Gogos och Europeiska kommissionen ska bära sina rättegångskostnader.

Underskrifter